BÉKEHÍRNÖK

ÁRA: 4,— FORINT

„A jövendő a béke emberéé"

XXIII. (LXXIII.) 12. SZÁM

A MAGYARORSZÁGI BAPTISTA EGYHÁZ LAPJA

1979. MÁRCIUS 25.

Szólj, Uram!

Éli főpap a reábízott, az Úrnak szentelt Sámuelt nem beszélni, prédikálni vagy áldozatot bemutatni tanítja legelőbb, hanem az Úrra hallgatni. A keresztyén élet titka is az Úrra hallgatás. Az Ószövetségben is az az evangélium, hogy Isten beszél. Isten önmagát, akaratát kijelentő Isten. A hivő embernek nem az az első feladata, hogy szóra bírja Istent, hanem az, hogy meghallgassa! Isten megszólító ÚR. A megszólító, a beszélő Isten nemcsak arra méltatja az embert, hogy szól hozzá, hanem arra is, hogy beszélget vele. Feleletet vár tőle. A gyermek Sámuel is akkor kapta a kijelentést, amikor az őt megszólító Isten nevén szólító szavára felelt: *„Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád"* (1Sám 1:3).

Meg lehet érezni egy prédikáción, ha az igehirdető így kérte és kapta az üzenetet. És meg lehet érezni egy istentiszteleten, ha a gyülekezet is így fogadja.

Szólj, Uram! Szoktunk hallgatni Mesterünkre, az Úr Jézusra minden reggel? *„Az Úr Isten fölserkenti minden reggel, fölserkenti fülemet, hogy hallgassak, miként a tanítványok"* (És 50:4). Isten megígérte, tehát fel is serkenti minden reggel fülünket a hallgatásra. Vajon hallgatjuk-e Őt? Talán csak mi beszélünk az Úrhoz, elébe tárva minden ügyes-bajos dolgunkat? Ebben az esetben szóval tartjuk Mesterünket s meggátoljuk abban, hogy elmondhassa nekünk éppen azt, amire szükségünk van. Talán még ezen is túlteszünk, mert mi tanítjuk, hogy miként kell elintéznie, meggondolnia valamit életünkben. Még arra is adunk tanácsot a Tanácsosnak, hogy kit hogyan menthetne meg a bűn hatalmából?

Vigyázzunk arra, hogy mi, hivők ne találtassunk könnyebbeknek a madaraknál! *„Az eszterág is tudja a maga rendelt idejét az égben és a gerlice, a fecske és daru is megtartják, hogy mikor kell elmenniük, de az én népem nem tudja az Úr ítéletét!"* (Jer 8:7). Tanácsos, hogy Urunk közelében maradva Őt hallgassuk mindennap!

Szólj, Uram! Mennyire kívánatos volna, ha megfogadnánk az apostol intő szavait: „Legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói, különben magatokat csaljátok meg!" (Jak 1:22).

Fájdalmas az is, hogy az igét sokan úgy hallgatják vagy olvassák, mintha lezárt tetejű korsóra buzgón húzogatnánk a vizet. A korsó köröskörül csupa víz, de bele nem jut semmi, mert a fedelét elfelejtettük levenni. A szív kinyitása, az engedelmességre való készség a döntő. Nagy tisztesség számomra, ha Isten hozzám szól. Örülnöm kell és hálás vagyok, ha meghallom az ő igéjét s még nagyobb értékké válik számomra, ha meg is tartom s elmondhatom: *„Szívembe rejtettem a te beszédedet."*

Szólj, Uram! Nagy kiváltság, hogy szól hozzám az Úr! Nem volna az embernél szerencsétlenebb és szánandóbb teremtmény, ha ebben a rejtelmes és veszélyes világban magárahagyatva, Isten nélkül kellene leélnie életét. Nyomná a felelősség, szorongatná a félelem, gyötörné a szégyen, prédája lenne a lefelé húzó erőknek. Az Ő szava nélkül csak azt tudnánk, hogy van és remegnénk a bizonytalanságtól.

Istennek sok és drága ajándéka van, s ezek lelkületünktől függően áldássá vagy átokká lehetnek. Az ige is ilyen! Már az Ószövetség is azt mondja, hogy van, aki *hallja* az Ő beszédét, és megcselekszi, van, aki hallja ugyan, de nem törődik vele. Legyen tehát mindennapos kérésünk: Szólj, Uram! De ez is: adj halló fület és engedelmes szívet, hogy induljunk megtenni azt, amire kérsz!

Cserhalmi Imre

Az élet gondjai

Lukács 21:34

ISTEN GONDTALAN ÉLETTEL ajándékozta meg az embert. „Hagyjad az Úrra a te utadat és bízzál Benne, majd Ő teljesíti" — bátorít már a zsoltáros is keresztül is. Egy énekünk szerint „az Úr mondja, hogy sok gondja gyermekének ne legyen", — mégis azt tapasztaljuk, sokszor megnehezedik szívünk az élet gondjai miatt. Amikor Jézus tanítványainak erről beszélt, kétszer is rájuk szól: vigyázzatok! Ha KRESZ-nyelven akarnánk kifejezni magunkat, hivatkozhatnánk az „Egyéb veszély! Vigyázat!" jelentésű táblára. Egyéb veszély. Nem gyilkosság, nem paráznaság, nem lopás. Ezekre ott van a tízparancsolatban a figyelmeztetés. Jézus azonban az egyéb veszélyt, az élet gondjait is oly nagynak tartja, hogy figyelmeztet rá!

Mik is lehetnek az élet gondjai, amelyek megnehezítik a szívet?

EGYIK SZOLGATÁRSAM ELBESZÉLÉSÉBŐL tudom, hogy egy vasárnap délben, istentisztelet után 6 éves kislánya otthon, fejét térdére hajtva, nagyokat sohajtva merengett. Édesapja megkérdezte: „Min gondolkozol, kislányom? Nagyon gondterheltnek nézel ki. Talán sok a gondod?" „Igen" — válaszolta a kicsi. „Hát mégis, mi lehet a te sok gondod?" — faggatta tovább az édesapa. — „Azon gondolkozom, hogy férjhez menjek-e vagy sem!" — felelte. Már ebben a korban is olyan nagy lehet az „élet gondja", hogy leterhel egy gyermeket? Úgy látszik igen. Mert az élet gondjai nem nézik a kort, nem kímélnek senkit.

Leányom levelet kapott egy 14 éves barátnőjétől. A tíz oldalas levélkére majdnem annyi könny jutott, mint betű! Szerelmi bánatában írta a leányka, hogy kétségbeesésére nincs vigasz, mivel a fiú nem néz rá olyan mosolygósan, mint korábban szokott. Az élet gondjai a tizenéveseket is megterhelik sokszor oly mértékben, hogy azután begubóznak, kétségeskednek, aggódnak, s emiatt nem veszik észre azt a társat, akit Isten küld eléjük, értük. Azután következik a „csak azért is" házasságkötés a másnak rendelt társsal, a felemás iga, a válás, a gyerektartás... Ez már az élet gondja a javából! És hol kezdődött? Csak ott, hogy nem hagyta egyik sem az Úrra gondját, terhét, nem vigyázott, hogy szívét túl ne terhelje az élet gondja.

NAGY GOND AZ IS, ha valaki éveken át sorban áll az egyetemi felvételért és nincs eredmény. Nem lát más pályát maga előtt. Nem gondol arra, amiről úgy tesz bizonyságot a zsoltáríró: „Az Úr irányítja annak az embernek a lépteit, akinek útja tetszik Neki" (Zsolt 37:23). Nem az a feladatunk tehát, hogy bezárt ajtókon zörgessünk, hanem az, hogy járjunk az Úr kedve és akarata szerint, akkor Ő irányítja lépteinket. A felvételt, vagy az elutasítást az Ő kezéből vesszük, és nem terhel meg az élet gondja.

A KÖZÉPKORÚ EMBEREKET szenvedélyek kialakulásának veszélye fenyegeti. Ha hobbinak mondjuk, nem is tűnik oly veszélyesnek, pedig vele jár a szív megnehezedése. Sok fejtörést okoz, ha valaki mindig a legújabb bútorral akarja lakását berendezni, még akkor is, ha csak „zsíros kenyérre" telik különben. Vagy kocsit cserélni évenként, mégha minden évben újabb nadrágszíj szorításával jár is. Kinek jut eszébe Krisztust várni, Rá hagyatkozni, amikor oly nehéz megkapni a legújabb, legmodernebb öltönyt, bútort, kocsit... A szenvedélyek elhatalmasodnak, tobzódáshoz, részegséghez vezethetnek. Ezért mondja Jézus: Vigyázzatok!

Valaki azt mondta nekem: Nem ember az, akinek negyvenéves korára nincs saját háza. Ő igyekszik is. A második állásból a harmadikba siet este 8 óra körül, s alig van annyi ideje, hogy pár szót váltsunk, annyi ereje, hogy vonszolja magát. Este 11-re családi botrányra ér haza, mert a család már nem bírja elviselni, hogy sohasem látja a papát, nem is beszélhet vele. „A családért teszem" — mondja, és mégsincs becsülete! Nem is lehet, mert amit azalatt az idő alatt keres, amíg övéivel kellene egy kicsit játszani, esti áhitatra elcsendesedni, együtt imádkozni, az átok lesz rá és gyermekeire is, és nem áldás! Vigyázzatok, meg ne nehezedjék szívetek a megélhetés gondja miatt!

AZT GONDOLHATNÁNK, idősödő korban már mindenki tudja az igét: „Hagyjad az Úrra a te terhedet..." Gyönyörködjél az Úrban, és megadja szíved kéréseit." Tudok olyan magányos személyről, aki annyit gürcöl, oly sovány, már csak hálni jár belé a lélek, de a szomszédba jár aludni, más gyermekére vigyázni, hogy még valamit összekuporgasson — másnak! Hát ez az élet gondja! És akkor sem elég, ha már élvezni lehetne a nyugdíj adta gondtalan, idős életet, mert még márványt kell szerezni a sírkőre, amire majd rávésik a nevét: „Itt nyugszik..." Na, végre most már nyugszik. Letette a munkát. Dehogyis tette le. Kiesett a kezéből, megnehezedett szíve kimerült, vége!

Tudok olyan aggastyánról, aki tehetetlenségében azzal emészti magát, milyen legyen a temetése. Ki prédikáljon előbb, ki később... Egy nem is elég. Ki sorolja fel érdemeit, ki mondja el bővebben, nehogy kimaradjon belőle valami.

A szegényt az emészti: nem lesz miből eltemessék. A milliomosnak se éjjele, se nappala, mert félti életét, vagyonát. Gyermek vagy aggastyán, férfi vagy nő, gazdag vagy szegény, senki sem mentes a kísértéstől: megnehezedik szíve az élet gondjai miatt.

ISTEN GONDTALAN ÖRVENDEZÉSRE TEREMTETT: Jézus úgy tanított: ne aggodalmaskodjatok! Pál apostol azt írja: örüljetek az Úrban mindenkor, ismét mondom, örüljetek! Ha feltámadtatok a Krisztussal, az odafelvalókkal törődjetek! Mégis, mily sok nyugtatóra van szükségünk, mily sok az idegkimerültség. Megnehezedett a szívünk. Gondot csinálunk abból, amiből nem kellene, s arról megfeledkezünk, amire gondolnunk kellene. Olvassuk többet Bibliánkat, azzal kiszoríthatjuk aggódásainkat életünkből.

Kérjünk új szívet, amely tudja: nincs itt maradandó városunk... és segíthet a mennyei kincsgyűjtésben, akkor az élet gondjaitól szabadok és boldogok leszünk.

Papp József

A megbocsátásról

3 Mózes 19:18

NEM BOCSÁTOK MEG SOHA! Ki tudja, hogy e világban hány millió ember ajkáról hangzott el ez az indulatos, tiltakozó kiáltás? Mintegy végső döntésként: Soha! Hányan vitték a sírba engesztelhetetlen haragjukat, gyűlöletüket, szeretetlenségüket: örökre! Egy ismert színésznő ajkáról immár másodszor hangzott el a megbocsátással kapcsolatban nyilatkozat. Először egy televíziós adáskor jelentette ki, hogy ő minden ellenségének, akik őt megbántották, megbocsátott. Másodszor egy interjú alkalmával az újságírónőnek mondotta: „Tudni kell megbocsátani!" További beszélgetés során egy másik eset vetődött fel, amelyben ő volt a sértő fél, de rájött, hogy nem volt igaza és helytelen volt a magatartása, erről így vallott: „Merni kell, tudni kell bocsánatot kérni!" Önkéntelenül az Úri ima jutott az eszembe: „És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek." Megbocsátani, de hányszor? — veti fel a kérdést Péter, aki nagy figyelemmel hallgatta az Úr tanítását. Ítélkezés alá vonja önmagát, vizsgálja magatartását az Úrtól eléje tartott tükörben és felteszi Jézusnak a kérdést: „Uram, hányszor lehet az én atyámfiának ellenem vétkezni és neki megbocsátanom, még hétszer is?" Péter a rabbik előírásának hibájába esik, mivel e fontos dolgot számtani példává teszi. Jézus felelete megmutatja Péternek, hogy a megbocsátásban nincs helye a számítgatásnak. Az Úr követelménye messze túlszárnyalja a zsidók tanításait és Péter véleményét, amikor ezt mondja: „Nem mondom néked, hogy még hétszer is, hanem még hetvenhétszer is." Azaz, anélkül hogy megszámlálnád, mindig meg kell bocsátanod!

MI HOGYAN VISZONYULUNK EHHEZ A KÉRDÉSHEZ? Megbocsátottunk ugyan, de nem felejtünk? Ez nem megbocsátás! Emlékezzünk csak életünk egyes eseményeire. Milyen volt a magatartásunk a sértővel szemben? Elfordultunk tőle, mint aki megszűnt létezni számunkra? Nem egy esetet tudok közösségünkben, amikor valaki nem tudott megbocsátani, és magában hordja a vélt sértés sebeit.

„TUDNI KELL MEGBOCSÁTANI!" Hogyan? Mit jelent ez? A szeretet megnyilvánulását! Mert „a szeretet mindent elfedez". Amiként Jézus vére elfedezi bűneinket, úgy Jézus szeretete a szívünkben levő haragot szeretetével kitöröli szívünkből. Egy igen igazságszerető emberhez egy alkalommal egyik barátja hangosan rontott be, elmondva a rajta esett sérelmet. — Hát nem jogos a felháborodásom, és nem lesz férfias ezért bosszút állanom? — Igen — felelte az a barátjának — férfias lesz bosszút állni, de istenes lesz megbocsátani. Az illető megszégyenülten távozott. Utána élete megváltozott. Igen! „Merni kell, tudni kell bocsánatot kérni." Jézus ezt mondta: „Menj el előbb békülj meg a te atyádfiával". Ez az útja a bocsánatkérésnek! De sajnos, emberi gőgünk nagyon sokszor megakadályoz bennünket ebben. Valahogy megalázónak tartjuk, hogy mi tegyük meg az első lépést. Sokan nem tulajdonítanak hivő életük gyakorlatában jelentőséget a megbocsátásnak! Nagyon az óemberi érzéseket követve cselekednek. Valahogy nem a krisztusi érzés uralja a szívüket. Hiányzik belőlük a megbocsátásra való készség, könyörületesség. Pedig mindezeknek gyakorlása a szeretetre mutat! Isten végtelen szeretetére, amely Krisztusban „engesztelő áldozat a mi vétkeinkért" (1Jn 2:2). Tehát Isten, Jézusban adja a bűnbocsánatot. Ha pedig Isten megbocsátotta bűneinket, akkor nekünk is meg kell bocsátanunk embertársainknak." Ha meg nem bocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket" (Mt 6:15). És utána...? Akiben nincs készség a megbocsátásra, az elismeri, hogy nincs igénye Isten megbocsátására! Ha pedig ez elmarad, nincs üdvösség. A mi szívünk legyen kész minden esetben a megbocsátásra! Isten mértéke szerint „aki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké!" (1Jn 2:17). Megbocsátásunk tiszta szívből történjék.

A SZERETET LEGNAGYOBB CSELEKEDETE A MEGBOCSÁTÁS! „Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek!" (Mt 5:7). Pál ezt tanácsolja: „Szeretettel szolgáljatok egymásnak." Ha ezt megvalósítjuk, akkor a szeretet, békesség uralja szívünket, s megment bennünket egymás megbántásától. Az engesztelhetetlen nem várhat irgalmat, csak aki a keresztfán függő Jézussal együtt kész megbocsátani az ellene vétkezőnek.

Somogyi János

Adományok nyugtázása

1978. évben az Országos Központ, a szeretetházak, a Teológiai Szeminárium, az aggsegély, a szórványalap, az üdülők és a Központi Énekkar támogatására, valamint a teológiai ösztöndíjalapra beküldött gyülekezeti adományok (egy összegben)

Acsa 1000, Ács 1700, Albertirsa 21 800, Almásneszmély 1200, Álmosd 2000, Aranyosapáti 1600, Arló 1200, Aszód 1600;

Bagaméri körzet 2350, Baja 8300, Bajai körzet 900, Bakonszeg 2393, Balatonszemes 11 000, Bátmonostor 1000, Békés 53 300, Békéscsaba 7600, Bekölce 800, Bér 2007, Berekböszörmény 2430, Berettyóújfalu 10 600, Biharkeresztes 9000, Biharugra 6000, Bogyiszló 1500, Bokor 4000, Boldva 4000, Böhönye 500, Bölcske 300, Bükkzsérc 6000;

BUDAPEST — Angyalföld 35 490, Buda 65 600, Budafok 21 500, Budakeszi 1800, Cinkota 8000, Csepel 14 600, József utca 9400, Kispest I. 35 250, Kispest II. 6100, Nap utca 65 576, Pesterzsébet 38 700, Pestimre 19 620, Pestlőrinc 9850, Pestújhely 2400, Rákoscsaba 12 900, Rákoshegy 8000, Rákospalota 19 450, Rákosszentmihály 15 830, Újpest 58 180, Wesselényi utca 27 070;

Cece 1250, Cigánd 1200, Csabacsüd 1300, Csenger 6300, Csengőd 3000, Csetény 2000, Csömör 9600;

Darvas 600, Dávod 5700, Debrecen 40 000, Debrecen Tegez utca 250, Decs 5000, Derecske 5540, Dévaványa 2400, Dombóvári körzet 16 500, Dombrád 560, Dömsöd 11 900, Dunaharaszti 9300;

Ecsegfalva 400, Egerszólát 1647, Egyek 150, Egyházasdengeleg 200, Encsencs 500, Érdliget 7300, Erdőkürt 3000, Érsekcsanád 1000;

Fadd 2000, Felsőpetény 8000, Felsőtárkány 4420, Fót 8800;

Gáborján 600, Galgaguta 6300, Gelénes 500, Gergelyiugornya 1000, Gödöllő 600, Győrköny 500, Győrújfalu 3000, Gyula 18 750, Gyulavári 1600, Gyuró 5000;

Hajdúbagos 1500, Hajdúböszörmény 34 478, Hajdúnánás 2490, Hajdúsámson 5595, Hajdúszoboszló 2500, Hencida 3303, Hercegszántó 3000, Hévízgyörk 500, Hosszúpályi 4700;

Jánoshalma 3000;

Kaba 1470, Kaposvár 13 640, Karcag 16 750, Kartal 1800, Kecskemét 3000, Kelebia 6100, Kétegyháza 12 200, Kétegyháza-Petőfi telep 1512, Kisar 1650, Kiskőrös 71 300, Kiskunhalas 7400, Kisújszállás 500, Kisvárda 1000, Kocsord 2000, Kokad 600, Komádi 3000, Komárom 5000, Komlói körzet 7200, Kondoros 2800, Konyár 2800, Kosd 1500, Kölesd-Borjád 6500, Kölked 2500, Körmösdpuszta 12 500, Körösladány 1000, Körösnagyharsány 2000, Körösszegapáti 1500, Kunmadaras 500, Kutasó 1040;

Lajoskomárom 5800, Lénárddaróc 11 000, Leninváros 3000, Létavértes 1000, Lucfalva 4000;

Madocsa 7111, Magyarcsanád 6000, Magyardombegyház 500, Magyarhomorog 2100, Majosháza 2160, Mátészalka 4440, Mátraszőllős 3000, Medgyesegyháza 1960, Méhkerék 9400, Mezőkovácsháza 1770, Mezőtúr 4000, Miske 8595, Miskolci körzet 57 356, Monor 10 450;

Nagydobos 8700, Nagydorog 1450, Nagykőrös 2400, Nagyrábé 2032, Nagyszokoly 4000, Nagyvarsány 6000, Nógrádmegyer 8350, Nyíracsád 3300, Nyíregyháza 10 900, Nyírmártonfalva 500, Nyírmeggyes 4000;

Ócsa 22 960, Okány 5897, Orgovány 13 650, Ózd 8100, Örbottyán 9500;

Paks 7100, Pécel 40 820, Pécs 49 000, Pécs-Vasas 6000, Pécsi körzet 3000, Penc 8150, Pilis 3000, Pitvaros 1200, Pócsmegyer 4150, Polgár 3100, Poroszló 3100, Püspökszilágy 1000;

Recsk 1800;

Sajóecseg 300, Sajószentpéteri körzet 15 200, Salgótarján 600, Sarkad 6600, Sarkadkeresztúr 4200, Selyp 1845, Soltvadkert 22 660, Somogymeggyes 1500, Sülysáp 3900;

Szada 6000, Szamosszeg 1000, Szank 5000, Szegedi körzet 26 800, Szeghalmi körzet 300, Székesfehérvár 11 100, Szentmártonkáta 3760, Szigetszentmiklós 18 800, Szokolya 17 800, Szomolya 3000, Sződ 1000;

Tabdi 8000, Tahitótfalu 13 281, Tard 2000, Tarpa 7600, Tatabánya 1800, Tetétlen 7820, Tiszagyenda 1500, Tiszagyulaháza 600, Tiszaluc 4500, Tivadar 950, Tokod 4600, Tompa 1500, Tordas 9000, Tótkomlós 1500, Tótújfalu 3000, Törökszentmiklós 5900, Túrkeve 1300, Tuzsér 6600;

Újfehértó 3200, Újkígyós 11 000, Újszász 500;

Vác 12 000, Vácegres 11 300, Vaja 3900, Vámospércs 2900, Vanyarc 2600, Varbó 2500, Vecsés 2000, Velence 7500, Veresegyház 3000;

Záhony 3400, Zsáka 450.

Gyülekezetek adománya 1978-ban	1 799 793,— Ft
Egyének adománya 1978-ban	295 980,— Ft
Gyülekezeti és egyéni adományok 1978-ban	2 095 773,— Ft

A fenti adományokat Isten iránti hálaadással ezúton is megköszönjük a gyülekezeteknek és az egyéni adakozóknak.

Továbbra is számítunk a kedves testvérek imádságára, szeretetből fakadó, önkéntes áldozataira, amellyel elősegíthetik Egyházunk eredményes munkáját.

Az Elnökség

Megtisztulás

Megtisztul a Föld,
megfosztott sebeit megmosta a hó,
megszárítja a szél,
tátongó sebeit elsimítja a szántás.
Friss zöldet hoz a fű, a vetés:
tiszta a Föld.

Megtisztulnak a fák,
múltjukat mossa a zápor,
nedves testüket megszárítja a Nap,
s virággal, levelekkel hazatérnek.

Megtisztulok én is:
kitakart szívemet meglepte a dér,
lelkemet nyomja a tél, a halál.
Én . . . egyedül!
S nem akar kertemben tavaszodni!
Jöjj el, Uram!

Dobos Péter

A győzelmi koronáért

Hithősökre emlékezünk, akiknek ismeretlen sírhantjaira nem vihetünk kegyelettel virágokat. 450 éve, hogy Bernben az Aare folyóba három vértanút vízbe fojtottak[2]. Meg kellett halniuk, mert hitvalló keresztséget és más, a szabadegyházakra jellemző nézetet vallottak. Meggyőződésüket az emberi tilalmak ellenére is hirdették.

„. . . de vajon hogyan hihet egy kis csecsemő?"

A berni anabaptista reformáció híréről *Bullinger Henriknek* egy 1525 elejéről, vagy az előző év végéről származó, egyik berni barátjának küldött leveléből értesülünk[3]. Az olvasóink által bizonyára ismert[4] zürichi anabaptista mozgalommal egyidőben, vagy esetleg még őket is megelőzve[2], léteztek már Bernben anabaptisták. Vannak kutatók, akik feltételezik, hogy létükből az akkor még önálló, évszázados waldens „előbaptista" tanítások hatására következtethetünk[2]. *Valdez (Waldo) Péter* tanításait a 12. században hozta nyilvánosságra[4]. Egy követője az ÚR szavára hivatkozva, 1260-ban fölvetette: „Aki hisz és bemerítkezik, üdvözül, de vajon hogyan hihet egy kis csecsemő?"[6] Nem lehetetlen, hogy az Alpok között évszázadokig fennmaradt a reformációig ez az evangéliumi gondolat.

A berni anabaptisták a városi hatóság előtti kihallgatásaik és a nyilvános hitviták során a zürichi „testvérek" nézeteivel azonos hitet vallottak[3]. Hitvallásuk tehát a „Schleitheimi hitvallás" hét pontja volt:[4, 5] Baptiszma, gyülekezeti fegyelem, kenyértörés, elkülönülés, lelkigondozás, eskütételi és fegyverfogási tilalom. Ezt a pacifista, feltétlenül erőszakmentes életmódot sehogysem lehet veszedelmes, vagy akár radikális rajongásnak mondani. Békére, szeretetre törekvő közösségüket mégis kíméletlenül irtották, felületes általánosítás alapján, a „münsteri rajongók" forradalmi mozgalmával azonosítva őket.

(Most az elvi résznél kell tisztáznunk, hogy köztünk és az anabaptisták közötti tartalmi hasonlóság mellett, lényeges formai különbség is van, mert akár a zürichi, akár a berni „testvérek" a hivő keresztséget még *fejleöntéssel* és *nem bemerítéssel* gyakorolták. *Hubmayer, Grebel* és társaik így vették föl a baptiszmát. Vagyis korábbi volt a keresztség *hitvalló jellegének fölismerése, későbbi a bibliai külsőség* követése.)

„. . . eleve kilátástalan volt rá nézve a vita . . ."

Bern tanácsa először egy asszonyt ítélt el (1526. január 13.), aki gyermekeivel együtt „újra" keresztelkedett. A városból két hét múlva kiutasították *Pfistermeyer* prédikátort. Ezután hasonló büntetések sora következett. Mindezt az akkor még római katolikus vezetőség rótta ki[2]. Az üldöztetés ellenére 1527-ben többen megtértek, még egy szerzetes is[3]. Abban az évben Bázelből új prédikátor érkezett *Hans Hausmann* személyében a gyülekezetbe[2].

A bizonyságtétel abban az időben sokszor nyilvános hitvitákon hangzott el. Mivel e vitákon a hitújító tulajdonképpen bíráinak vallási meggyőződését bírálta, eleve kilátástalan volt rá nézve a vita kimenetele[2]. Bernben egy évtized alatt mégis ötször vállalkoztak hitvitára anabaptisták, mert tudták, hogy hallgatóikra az evangéliumi hit megvallása milyen rendkívüli hatást gyakorol[3].

1528. május 21-ére esik Hans Hausmann első hitvitája[2]. Ennek során vele együtt kiálló társai között találjuk a zürichi körből érkező *Blaurock Györgyöt*, néhány németországi és svájci hivőt, így Aarauból *Heinrich Seiler* kalapost[2]. 1525-ben Zürichben viszont Pfistermeyer segítette az ottani anabaptisták vitáját[3]. A vita végén a bíróság azt állította, hogy az anabaptistákat meggyőzték tévelygésükről. Ez azonban nem lehet igaz, mert Blaurock Györgyöt néhány hónap múlva máshol is elítélték hitéért. A következő évben pedig Hausmann és Blaurock ismét a berni tanács előtt tesz nyilvánosan bizonyságot[2].

„. . . Az anabaptisták elleni magatartásuk azonban nem változott . . ."

1528 januárjában volt a legnagyobb berni hitvita, ekkor egy mesterember nevével találkozunk az előbb említettek

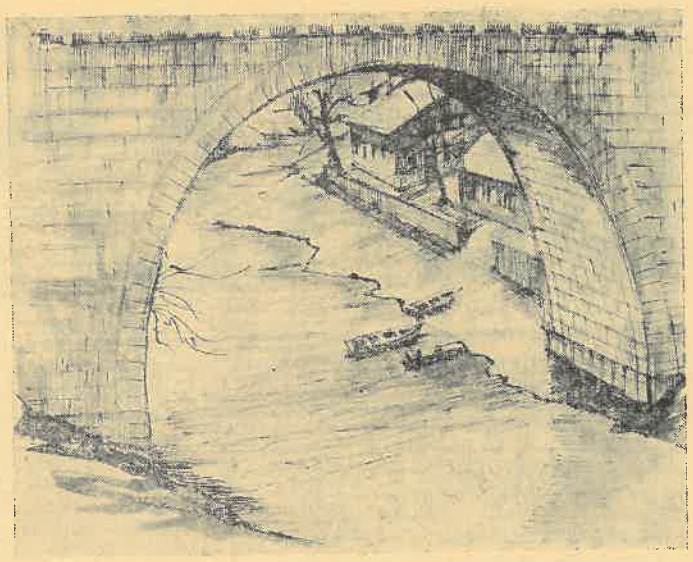

A mártírok vízbefojtásának színhelye a régi Nydegg hídnál
(Thoman Gusztáv grafikája)

mellett. *Hans Dreier* Aarauból jött, húsz napig állta a papok ostromát[2]. Február 7-én a város vezetősége hivatalosan elszakadt a római egyháztól és a helvét reformáció oldalára állt. Az anabaptisták elleni magatartásuk azonban nem enyhült[2], inkább szigorodott. Ettől kezdve, aki másként tanított, börtönbe jutott, és ha áttért az állam-egyházba, kiszabadult. Ha nem tért át, kiűzték Bernből és tudomására hozták, hogy ha a környéken bárhol elfogják, irgalom nélkül a folyóba ölik[2].

E fenyegetés tragikus beváltására került sor, amikor Hans Hausmann prédikátort, Hans Dreier asztalost és Heinrich Seiler kalapost tanaik terjesztése közben, Bern környékén elfogták. Valószínűleg a régi Nydegg-híd északnyugati pillére közelében dobták őket vízbe, 1529 júliusában.[2, 3]

„. . . Máshová is eljutott az evangélium . . ."

Bernben akkor már népes anabaptista gyülekezet tevékenykedett. A három hitvalló kivégzése után még mások is elnyerték az ÚR-tól a mártírok győzelmi koronáját, mint Jézus Krisztus jó vitézei. Ebben az egyetlen svájci városban tíz év alatt negyven halálbüntetésre találtak írásbeli bizonyítékot[2]. A türelmetlen erőszakosságnak azonban a város vezetői által nem kívánt következménye lett: máshová is eljutott az evangélium.

Mivel „mindent elkövettek, hogy a gyülekezeteket kiirtsák"[6], a hivők biztonságukat remélve, Európa más népei között kerestek menedéket. Eljutottak még az Újvilágba is. Hősi történelmüket 1660-ban egy holland prédikátor adta ki Amerikában, Martyrs' Mirror címen, amelyben teljességre törekvő névsort közöl a reformáció évszázadának vértanúiról[2].

Bár az anabaptisták különféle csoportjai egyben-másban eltérő teológiai nézeteket vallottak, végső fokon a hitvalló keresztség kérdésében egy nézetet vallunk velük.[4, 5]

Szebeni Olivér

IRODALOM:

1. Villiston Walker: A History of the Christian Church. (A keresztyén egyház történelme.) Edinburgh, T. and T. Clarck, 1949. 251. 383. 386. oldal. — 2. Delbert Grätz: The Bernesse Anabaptists in the Sixteenth Century. (A berni anabaptisták a 16. században.) Megj. Quarterly Review. XXV., 1951. júl. sz. 147—172. old. — 3. Paul Peachey: Die soziale Herkunft der Schweizer Täufer in der Reformationszeit. (A svájci keresztelők társadalmi eredete, a reformáció idején.) Megj. Schriftenreihe des Menn. Geschichtsvereins, 4. sz. Karlsruhe, 1954. 81—85., 87., 109—151. oldal. — 4. Szebeni Olivér: Fáklyahordozók. (Cikksorozat) Békehírnök, 1969. — 5. Kirner—Krisztinkovits—Szebeni: Baptista krónika. (Kiadatlan jegyzet.) 1967. — 6. Edmund Hamer Broadbent: Zarándok gyülekezet. Névtelen fordító után angolból. 103., 166., 178. oldal.

A családi és az egyéni áhítatról

(Befejező rész)

Az egyéni imaélet nélkül értelmetlen a családi áhítat.

Hitéletünk kulcsa az egyéni csöndesség. Chambers mondta: A lelki életben való előrejutáshoz a legfontosabb nem a megfeszített munka — ez elvonhat Istentől. Nem a józan ész, nem az egészségügyi szolgálat, nem a civilizáció terjesztése, nem a művelődés, mégcsak nem is az evangélizáció. A legfontosabb az ima. A helyesen imádkozó hivő felelősséget érez embertestvérei iránt, elsősorban a családban rábízottak sorsa kell, hogy komolyan foglalkoztassa. Az egyéni csendesség egészséges következménye a családi áhítat, s ez alapja lehet a még szélesebb kitárulkozásnak: felelősséget érzeni a „felebarát", az embertárs iránt, a másokért való imádkozáshoz kapcsolva a másokért való szolgálatot. Moodyról jegyezték föl: A hajón, amelyen utazott, tűz ütött ki. Fölszólították az utasokat, hogy láncot alkotva továbbítsák a vízzel telt vedreket a tűz közelébe. Valaki, aki Moodyt fölismerte, a következő ötlettel fordult hozzá: „Moody úr, mi ketten menjünk a hajó végébe, hogy ott zavartalanul imádkozhassunk." — „Az nem lesz jó, — válaszolt a neves prédikátor — hanem álljon csak be a sorba és fogja a vödröket. A munka mellett is tudunk mi imádkozni!"

Jó, ha tudunk munka közben is imádkozni. Sokszor ez az igazi szolgálat. De az is jó, ha a munka után, vagy a munka előtt *csak* imádkozunk. Mondja az Ige, hogy „szüntelen imádkozzatok!", de azt is mondja, hogy „imádkozzál és dolgozzál!" — s itt elsőséget biztosít az imádkozásnak, s azt is: „ha imádkozol, menj be a te belső szobádba!"

Szoktuk mondani, hogy az imádkozás beszélgetés Istennel. Vajon egy-egy esti „leroskadás", beszélgetés? Kevésszer! Inkább beszélés. Összefoglalva, tömören elmondjuk a magunk dolgait Istennek, s aztán „letesszük a kagylót", mint az olyan telefonáló, aki nem kíváncsi a fölhívott véleményére. Kétségtelen, hogy ez az imádság egyik fele, de csak fele. Ez után jöhetne Urunk tanácsa, figyelmeztetése, ígérete, de addigra mi már az „igazak" álmát alusszuk. Olyasmi ez, mintha találkoznánk valakivel, gyorsan elmondanánk, amit akarunk, aztán sarkon fordulnánk és otthagynánk az illetőt. Emberekkel szemben is tiszteletlenség, hát még, ha Istennel teszünk így! Az Úr nem kiált utánunk. Ha nekünk ez elég, Ő szomorúan várja, hogy észrevegyük: kevés, amit teszünk, „imáinkban" nem jutunk Vele közösségre.

Az imádságos lelkület nélkülözhetetlen.

Vonatkozik ez az egyéni és családi áhítatra egyaránt. Első feladatunk az, hogy csendben legyünk. Próbálj csak meg 10 percig csendben térdelni! Nem imádkozni, csak csendben lenni. (A körzeti orvos várószobájában néha órákat várakoznak az emberek csendben, hogy aztán hangosan is elmondhassák panaszukat a rendelőben.) A csend a mi Urunk „várószobája". — Ha aztán úgy érezzük, hogy az Úr lát bennünket, hallja szavunkat, akkor kérjük, hogy küldje az imádság Szellemét, Aki által a meghallgatás reményében mondhatjuk el kéréseinket és a hálaadást. Ha kifogytunk a szóból, s elhalkult ajkunkon az istendicséret, maradjunk még a térdünkön, és várjuk csendben az Úr válaszát. Sokféleképpen szólhat hozzánk Isten. A lelkiismeret hangja, vagy egy-egy bibliaversre emlékeztetés biztos útmutatást jelenthet. Felüdülve állhatunk föl, dicsérettel szívünkben, mert meghallgatott az Úr és válaszolt.

A Szentlélek meg tudja mutatni mindnyájunknak a járható utat ahhoz, hogy a közösségre jussunk Vele. Ő korszerű Isten. Nem akar bennünket konzerválni szokásainkkal, szabadságot ad. Ahhoz azonban, hogy új útjait fölismerjük, csendességre, egyéni, mély imaéletre kell törekednünk.

Lehet, hogy a hagyományos családi áhítat válságban van, de ma is találhatunk alkalmat a csöndességre! A forma változhat. A cél a fontos, s ez változatlanul: közösségkeresés az Úrral, egyénileg, családilag, gyülekezetileg. „Aki keres, az talál" — s ez vonatkozik az alkalomra is. Keressünk alkalmat a családi áhítatra is, és Urunk meg fogja áldani keresésünket!

Ifj. Almási Mihály